

gemeente harderwijk

CO₂-PRESTATIELADDER®

Samen zorgen voor minder CO₂

CO₂-Prestatieladder

Workshop certificeren voor overheden
30 oktober 2019 – Den Haag

Ivo Lammertink, trainee duurzaamheid
Gemeente Harderwijk

Annemiek Lauwerijssen, manager
Stichting Klimaatvriendelijke Aanbesteden & Ondernemen (SKAO)

Stichting Klimaatvriendelijk Aanbesteden & Ondernemen

Inhoud

- De CO₂-Prestatieladder
- Gecertificeerde overheden
- Gemeente Harderwijk

Wat is de CO₂-Prestatieladder?

CO₂-PRESTATIELADDER®

Aanbestedingsinstrument

CO₂-managementsysteem

CO₂-bewust Certificaat

Gecertificeerde overheden

CO₂-PRESTATIELADDER®

Samen zorgen voor minder CO₂

Waarom certificeren als overheid?

CO₂-PRESTATIELADDER®

- Practice what you preach
- Invulling van klimaatdoelstellingen
- Van inzicht naar een overtuigende en effectieve CO₂-reductiestrategie
- Zorgt voor draagvlak in de politiek en organisatie

Certificeren op het CO₂-managementsysteem

CO₂-PRESTATIELADDER®

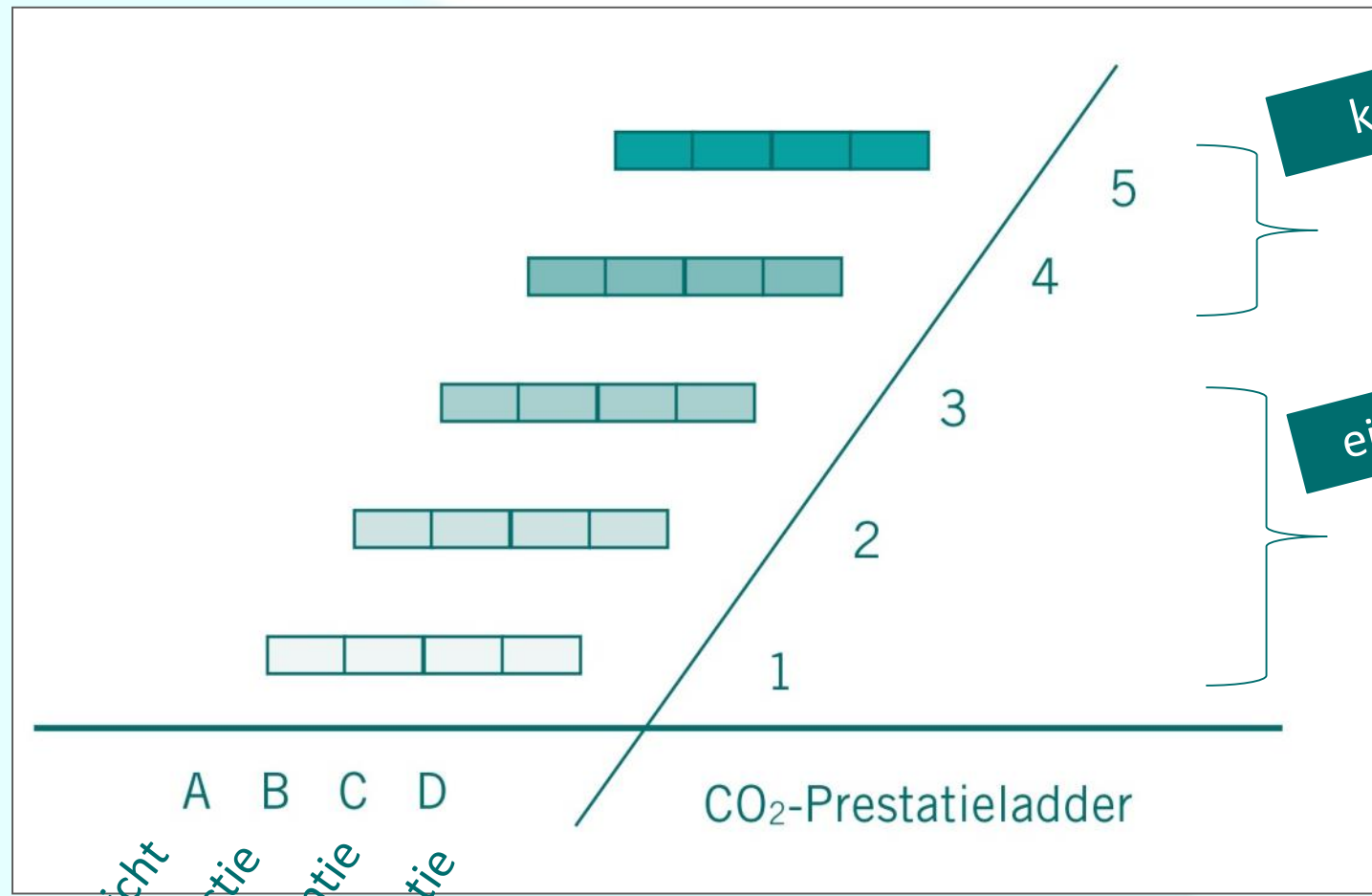
Samen zorgen voor minder CO₂

De CO₂-Prestatieladder

CO₂-PRESTATIELADDER®

keten + sector

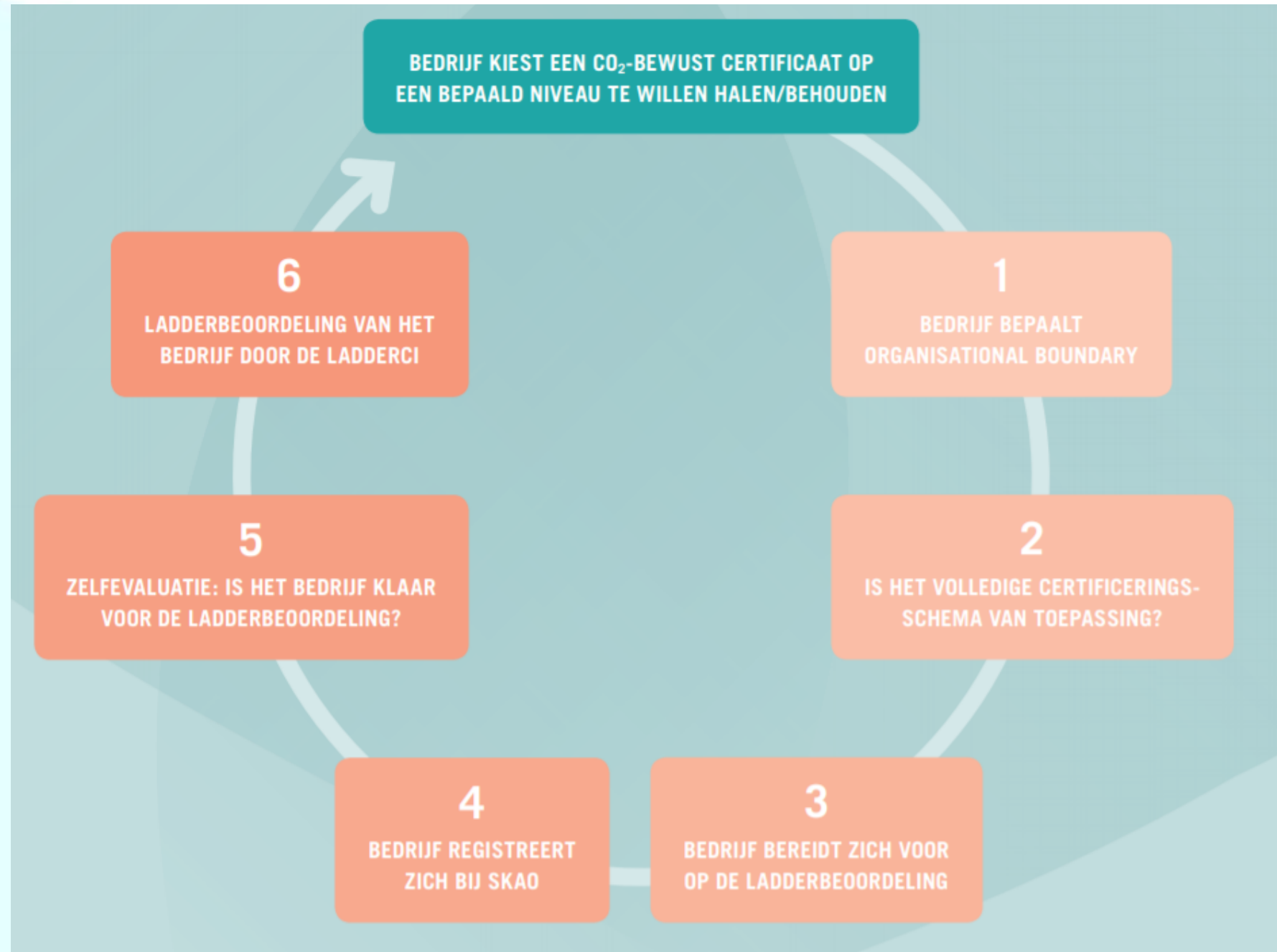
Niveau 4 + 5:
Scope 1 + 2 + 3 emissies

eigen organisatie

Niveau 1 t/m 3:
Scope 1 + 2 emissies

Inzicht
Reductie
Transparantie
Participatie

CO₂-Prestatieladder

CO₂-Prestatieladder in Harderwijk

Op weg naar 80% CO₂ reductie

Waarom is Harderwijk gecertificeerd?

Coalitieakkoord:

“Duurzaamheid staat vanaf nu centraal in ons handelen. Alles wat wij oppakken leggen wij langs de lat van duurzaamheid”

UITVOERINGSSTRATEGIE 2017-2020

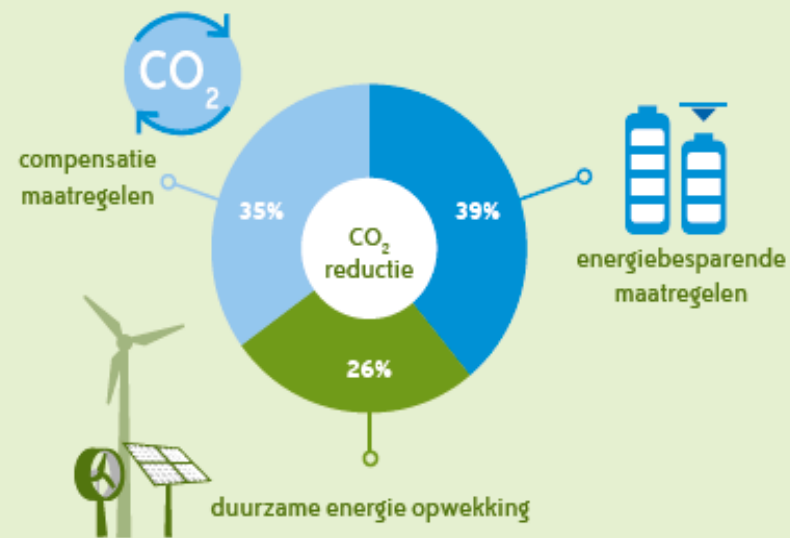
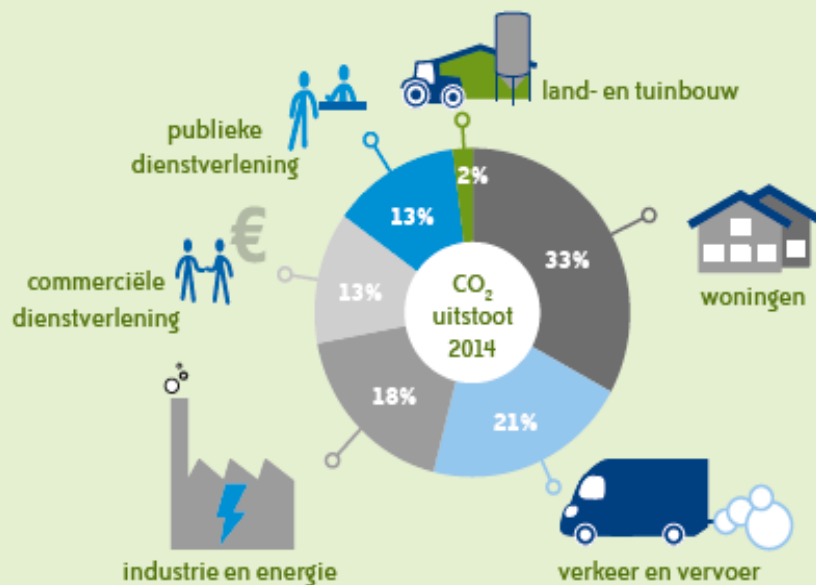
DE ENERGIEKE STAD

BELEID

Met het klimaatbeleid, De Energieke Stad, beperkt de gemeente Harderwijk haar invloed op het klimaat.

Het doel is om in 2031 de CO₂-uitstoot met 45% te verminderen ten opzichte van 2010 (van 245 kton CO₂ in 2010 naar 135 kton CO₂ in 2031).

PROJECTEN SELECTEREN OP BASIS VAN CRITERIA

CO₂-IMPACT

De hoeveelheid CO₂-uitstoot die wordt verminderd met het project. De impact is groter naarmate er in een kortere tijd meer CO₂-uitstoot wordt verminderd.

VOORBEELDFUNCTIE

De gemeente geeft zelf het goede voorbeeld door invulling te geven aan haar eigen en het nationaal klimaatbeleid. Voor de eigen organisatie wordt de lat hoger gelegd om te laten zien dat barrières om klimaatvriendelijk te handelen, overwonnen kunnen worden en haalbaar zijn.

SAMENWERKING

Om de doelstelling te behalen is het essentieel om samen te werken met alle belanghebbenden vanuit de verschillende sectoren. Duurzaamheidsinitiatieven uit de samenleving worden zo veel mogelijk ondersteund en gestimuleerd.

FOCUS OP AANDACHTSGEBIEDEN

De uitvoeringsstrategie 2017-2020 heeft de volgende vijf aandachtsgebieden:

DUURZAME GEMEENTELIJKE ORGANISATIE

- 1,5 kton CO₂

DUURZAME INITIATIEVEN

- 20 tot 25 kton CO₂

REALISEREN VAN WINDENERGIE

- 11 tot 22 kton CO₂

ZONNE-ENERGIE STIMULEREN

- 5 kton CO₂

GASLOZE WIJKEN

volgt uit onderzoek

VERGROOT DE SLAGKRACHT

ZELF BIJDRAGEN

Wilt u bijdragen aan het gezamenlijke doel en heeft u een initiatief? **Neem dan contact op!** Dit kan per mail naar info@harderwijk.nl of per telefoon (0341) 411 911

Door samen te werken met (lokale) partijen wordt de slagkracht vergroot. De lokale samenwerkingsverbanden worden ondersteund en gefaciliteerd door de gemeente. Op het moment wordt er al samengewerkt met Veluwe duurzaam, Bedrijvenkring Harderwijk en Endura.

Waarom certificeren?

1. Meetlat voor duurzaamheid
2. Voorbeeldfunctie uitdragen en effectief toepassen
3. Stok achter de deur

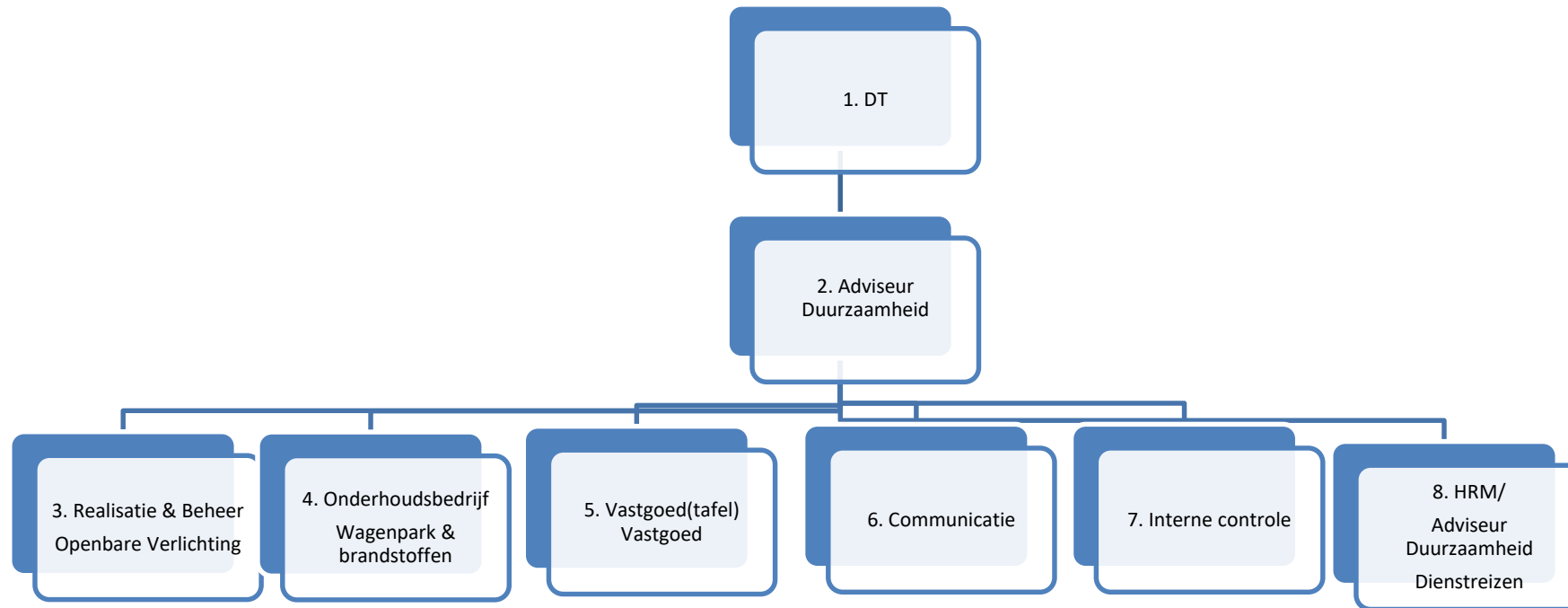

Het proces bij Harderwijk

1. Inzicht
2. Reductie
3. Communicatie
4. Participatie

1. Inzicht

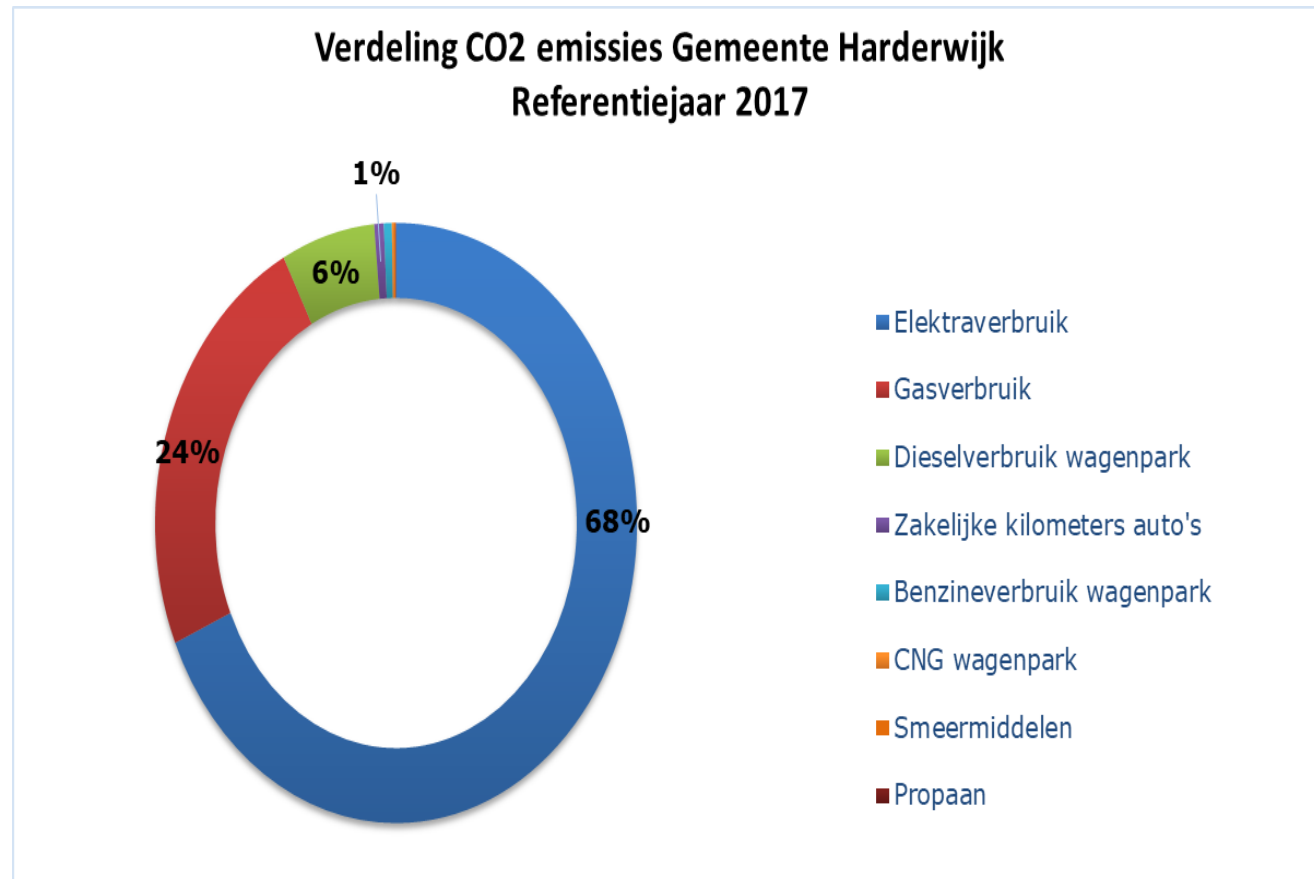
1. Inzicht

Organisatorische grenzen

Verbonden partij	Type	Bestuurlijk belang	Financieel belang
Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)	Vennootschap	Ja / stemrecht / 0,105% zeggenschap op basis van aandelenkapitaal	58.968 aandelen; nominale waarde van € 147.420,- (€ 2,50 per stuk) Belang 0,105%
Alliander	Vennootschap	Ja / stemrecht / 0,405% zeggenschap op basis van aandelenkapitaal	553.624 aandelen; nominale waarde van € 2,77 miljoen (€ 5,- per stuk) Belang 0,405%
Inclusief Groep NV	Naamloze Vennootschap	Gemeenschappelijke regeling via RNV / raadslid	Jaarlijkse bijdrage, op basis van de rijksbijdrage Wsw
Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland (VNOG)	Gemeenschappelijke Regeling	Bestuur GR / burgemeester	Jaarlijkse bijdrage, aandeel 6,19%
Regio Noord Veluwe (RNV)	Gemeenschappelijke Regeling	Bestuur GR / burgemeester	Jaarlijkse bijdrage, aandeel 24,85%
Streekarchivariaat Noordwest Veluwe	Gemeenschappelijke Regeling	Archiefcommissie / wethouder	Jaarlijkse bijdrage, aandeel 24,68%
GGD Noord- en Oost-Gelderland	Gemeenschappelijke Regeling	Bestuur GR / wethouder	Jaarlijkse bijdrage op basis aantal inwoners voor 2016 5,7%
Sociale Dienst Veluwerand	Gemeenschappelijke Regeling	Bestuur GR / wethouder	Jaarlijkse bijdrage, aandeel 55,2%
Coöperatie Gastvrije Randmeren	Gemeenschappelijke regeling	Bestuur GR / wethouder	Jaarlijkse bijdrage, aandeel 1,24%
Omgevingsdienst Noord Veluwe	Gemeenschappelijke regeling	Bestuur GR / wethouder	Jaarlijkse bijdrage, aandeel 25,5%
Meerinzicht	Lichte Gemeenschappelijke regeling	Bestuur GR / wethouder	Jaarlijkse bijdrage, aandeel 40,54%

1. Inzicht

Energieverbruiken

1. Inzicht

Energieverbruiken

Scope 1	omvang	eenheid	emissiefactor	ton CO ₂
Gasverbruik	585.444,00	m ³	1890	1.106,5
Brandstofverbruik wagenpark (diesel)	90.310,00	liters	3230	291,7
Brandstofverbruik wagenpark (benzine)	9.079,00	liters	2740	24,9
Brandstofverbruik wagenpark (CNG)	1.856,00	liters	2728	5,1
Brandstofverbruik materieel (diesel)	-	liters	3230	-
Brandstofverbruik materieel (benzine)	-	liters	2740	-
Smeermiddelen	2.068,30	kilogram	3035	6,3
Propana*	1.000,00	liters	1725	1,7
Totaal scope 1				1.436,1

Scope 2	omvang	eenheid	emissiefactor	ton CO ₂
Elektraverbruik - grijze stroom	4.901.297,00	kWh	649	3.180,9
Zakelijke kilometers - privé auto's	134.073,30	km's	220	29,5
Totaal scope 2				3.210,4

Totaal scope 1 en 2				4.646,6
----------------------------	--	--	--	----------------

2. Reductie

SCOPE 1 - Gasverbruik (vastgoed)

Isolerende maatregelen vastgoed treffen
Energiescans uitvoeren
Toepassen erkende maatregelen vastgoed
Actief sturen op gasverbruik verminderen

Minimaal Label C voor gebouwen waar kantoorfuncties in zijn gehuisvest
Plan maken voor een gasloos gemeentehuis dmv een warmtepomp

SCOPE 1 - Mobiliteit (wagenpark)

Inkoopbeleid wagenpark (visie wagenpark)
Elektrische auto's bij vervanging wagenpark
Inzicht verkrijgen in verbruik wagenpark
Plaatsen van laadpalen voor elektrische auto's & elektrische fietsen
Slimme bandenpomp

SCOPE 1 - Reduceren brandstof materieel / machines

Elektrisch handmaterieel bij vervanging (indien mogelijk)
EURO 6 motor en/of Trier IV
Onderzoeken toepassing van biodiesel uit afgewerkte olie

SCOPE 2 - Elektraverbruik (vastgoed)

LED verlichting toepassen bij vervangen reguliere verlichting
Plaatsen van zonnepanelen
Toepassen erkende maatregelen vastgoed
Energiemanagementsysteem voor realtime inzicht in verbruik
Slimme meters plaatsen op alle locaties
Groene stroom inkopen

SCOPE 2 - Reduceren zakelijke kilometers

Toepassen van video en-of teleconferencing
Inzetten van meer (elektrische) deelauto's
Introduceren van fietsplan
Inzetten elektrische (deel)fietsen
Stimuleren carpooling
Mobiliteitsregeling medewerkers communiceren

Organisatorische maatregelen

Toolbox en/of presentatie CO2 beleid
Communicatie over voortgang CO2-reductie
Verduurzamen inkoopbeleid
CO2-Prestatieladder toepassen bij aanbestedingen
Inbreng van medewerkers stimuleren

3. Communicatie

Intern projectteam

2x per jaar verplicht communiceren

- In- & extern

Pagina op website (halfjaarlijks updates)

- CO₂-footprint
- Maatregelen
- Communicatieberichten
- Deelname initiatief
- Verwijzing SKAO

Communicatieplatformen gebruiken

- Intranet
- Schermen
- Bijeenkomsten
- Persbericht

4. Participatie

GELDERS
ENERGIEAKKOORD

Resultaten

1. Betere & snellere inzichten (doel één energiemangement dashboard).
2. Bewustzijn onder collega's.
3. Effectieve maatregelen treffen.
4. Meer legitimatie.

HET HART VAN EEN

GROOT NETWERK

Ivo Lammertink

i.lammertink@harderwijk.nl

Annemiek Lauwerijssen

Annemiek.lauwerijssen@skao.nl